

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC CÔNG TÁC CỦA ĐỘI NGŨ THUYỀN TRƯỞNG Ở QUÂN CHỦNG HẢI QUÂN HIỆN NAY

NGUYỄN QUANG BÌNH (*)

Tóm tắt: Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân có vai trò đặc biệt quan trọng, giúp cho lực lượng này có thể hoàn thành chức trách, nhiệm vụ trên các cương vị công tác. Bài viết trình bày khái niệm năng lực công tác, đánh giá thực trạng, phân tích, luận giải một số giải pháp mà cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng các cấp tiến hành bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân.

Từ khóa: Bồi dưỡng năng lực công tác; đội ngũ thuyền trưởng; năng lực công tác; Quân chủng Hải quân.

Abstract: The operational capabilities of the captains in the Navy play a particularly important role, enabling this force to fulfill its responsibilities and duties in its various positions. This article presents the concept of work capacity, assesses the current situation, analyzes and explains some solutions that Party committees, Party organizations, leading cadres and functional agencies at all levels have implemented to improve the work capacity of captains in the Navy.

Keywords: enhancing operational capacity; captains; operational capacity; the Navy

Ngày nhận bài: 05/11/2025 Ngày biên tập: 05/01/2026 Ngày duyệt đăng: 19/01/2026

1. Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân

Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng gồm: *Một là*, năng lực chính trị - tư tưởng, kiên định lập trường, tư tưởng vững vàng, trung thành với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân; có bản lĩnh chính trị vững vàng trong mọi tình huống, nhất là trong điều kiện biển phức tạp; *Hai là*, năng lực chuyên môn - nghiệp vụ, am hiểu sâu về kỹ thuật, chiến thuật hải quân; sử dụng thành thạo vũ khí, trang bị kỹ thuật; tổ chức, quản lý và điều hành hiệu quả các hoạt động trên tàu; *Ba là*, năng lực tổ chức chỉ huy, khả năng ra quyết định, triển khai mệnh lệnh nhanh, chính xác; tổ chức phối hợp hiệp đồng tác chiến với các lực lượng khác; xử lý linh hoạt các tình huống trên biển; *Bốn là*, năng lực huấn luyện và xây dựng đơn vị, khả năng tổ chức, quản lý, huấn luyện bộ đội trên tàu; xây dựng tập thể vững mạnh toàn diện, có kỷ luật và sẵn sàng chiến đấu cao; *Năm là*, năng lực giao tiếp - ứng xử, phẩm chất đạo đức, tạo uy tín, niềm

tin với cấp trên và cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị; gương mẫu về lối sống; có khả năng truyền cảm hứng và xây dựng đoàn kết nội bộ.

Nhận thức được vị trí, vai trò, tầm quan trọng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng, trong những năm qua, cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp của Quân chủng Hải quân, Bộ Quốc phòng đã tiến hành bồi dưỡng năng lực công tác cho đội ngũ cán bộ nói chung và đội ngũ thuyền trưởng nói riêng với nhiều nội dung, hình thức, biện pháp đa dạng, linh hoạt, phong phú, phù hợp với điều kiện thực tiễn của từng đơn vị.

Tuy nhiên, có lúc, có thời điểm cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng các cấp chưa xây dựng và thực hiện kế hoạch bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng chặt chẽ, cụ thể. Vì vậy, chất lượng bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng hiệu quả chưa cao, dẫn tới năng lực vận dụng, cụ thể hóa các chỉ thị, nghị quyết vào thực tiễn thực hiện chức trách, nhiệm vụ của một số thuyền trưởng ở các lữ đoàn tàu Quân chủng Hải quân còn có

(*) **ThS; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng**

mặt hạn chế; sự phối hợp giữa thuyền trưởng và chính trị viên trong việc đưa ra biện pháp tổ chức thực hiện nhiệm vụ của đơn vị tàu có thời điểm chưa chặt chẽ, chưa thường xuyên. Số thuyền trưởng có năng lực, kinh nghiệm trong chỉ huy, quản lý và điều động tàu có thời gian đi biển dài ngày chưa nhiều; số thuyền trưởng mới mặc dù được đào tạo cơ bản, nhưng còn ít kinh nghiệm, nhất là trong xử lý các tình huống phức tạp, nhạy cảm. Công tác đào tạo, bồi dưỡng có mặt chưa đáp ứng với sự phát triển của vũ khí, trang bị, khí tài được biên chế trên các tàu. Ví dụ trong Báo cáo công tác cán bộ của Vùng 1 Hải quân nhiệm kỳ 2020 - 2025 đánh giá: “Chế độ, chính sách hậu phương, gia đình, tiền lương, nhà ở, đất ở... đối với đội ngũ cán bộ tàu còn những bất cập và hạn chế nhất định; công tác nhận xét, đánh giá, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng và thực hiện chế độ, chính sách đối với đội ngũ thuyền trưởng ở một số cấp ủy có lúc, có thời điểm chất lượng chưa cao, chưa thực sự gắn đào tạo với sử dụng đội ngũ thuyền trưởng”⁽¹⁾.

2. Giải pháp nâng cao năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân hiện nay

Một là, tạo sự chuyển biến căn bản về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng đối với bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân. Đây là giải pháp quan trọng hàng đầu có tính chất quyết định nâng cao trình độ năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng; đồng thời có ảnh hưởng, tác động, chi phối đến các giải pháp khác cũng như toàn bộ các hoạt động bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân hiện nay.

Hai là, xác định đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, phương pháp bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân. Bởi vì, nội dung, hình thức, phương pháp có quan hệ chặt chẽ với nhau, và sự phù hợp giữa ba yếu tố này chính là điều kiện cơ bản để nâng cao chất lượng, hiệu quả bồi dưỡng năng lực công tác; mặt khác kết quả bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân phụ thuộc vào sự đúng đắn, phù hợp của nội dung, hình thức và phương pháp tiến hành. Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân được hình thành, phát

triển theo quy luật kết hợp chặt chẽ giữa lý luận với thực tiễn, lý thuyết và thực hành, giữa đào tạo cơ bản và bồi dưỡng ngắn hạn, trung hạn thường xuyên, liên tục; thực tiễn luôn vận động, biến đổi và phát triển, mỗi lữ đoàn tàu có những đặc điểm riêng, mỗi thuyền trưởng đều có những tố chất, đặc điểm riêng. Vì vậy, xác định đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, phương pháp bồi dưỡng là giải pháp có ý nghĩa quyết định trực tiếp cho thành công của công tác này. Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân chính là khả năng vận dụng các kiến thức, kinh nghiệm, các quy trình công tác để thực hiện vai trò chủ trì về quân sự trong toàn bộ hoạt động chỉ huy, quản lý, tổ chức, duy trì thực hiện thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao với hiệu quả cao nhất.

Ba là, phát huy tính chủ động, tự giác trong tự bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân. Năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng không phải tự nhiên mà có, mà là kết quả của cả một quá trình bồi dưỡng nghiêm túc của các chủ thể kết hợp với sự nỗ lực, tích cực, tự giác của mỗi thuyền trưởng, công tác bồi dưỡng của tổ chức sẽ không đạt được hiệu quả, nếu đội ngũ thuyền trưởng không có nhu cầu, động cơ, thái độ, trách nhiệm học tập đúng đắn và ngược lại. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Muốn có nhiều cán bộ, Đảng phải giúp đỡ cho cán bộ tự học tập. Đảng đã giúp, cán bộ phải chịu khó học”⁽²⁾, “Cách học tập: Tổ chức từng ban cao cấp hoặc trung cấp. Lấy tự học làm cốt”⁽³⁾. Như vậy, để bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng đạt chất lượng và hiệu quả, bên cạnh việc quan tâm bồi dưỡng của các tổ chức, cá nhân, từng thuyền trưởng phải tích cực, chủ động xây dựng kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện, biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo, biến quá trình học tập, nghiên cứu thành nhu cầu tự thân bên trong của mỗi thuyền trưởng. Có như vậy đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân mới có đủ phẩm chất, trình độ, năng lực và phương pháp, tác phong công tác đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mà thực tiễn yêu cầu, nhiệm vụ đối với Quân chủng Hải quân đặt ra.

Bốn là, phát huy sức mạnh tổng hợp các tổ chức, các lực lượng trong bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở

Quân chủng Hải quân. Bởi vì, chất lượng, hiệu quả bồi dưỡng năng lực công tác là kết quả tổng hợp của nhiều yếu tố, trong đó có vai trò hết sức quan trọng của cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp của Quân chủng Hải quân. Ngoài ra, tập thể quân nhân và các tổ chức đoàn thể có vai trò hết sức quan trọng. Trong quá trình công tác, việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ của đội ngũ thuyền trưởng đều gắn liền với tập thể quân nhân và tổ chức quần chúng. Do đó, chính tập thể quân nhân và các tổ chức đoàn thể tham gia đóng góp những ý kiến giúp cho đội ngũ thuyền trưởng không ngừng hoàn thiện cả về phẩm chất, trình độ, năng lực và phương pháp, tác phong công tác.

Năm là, kết hợp chặt chẽ giữa bồi dưỡng năng lực công tác cho đội ngũ thuyền trưởng với các hoạt động huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, tuần tra, tuần tiễu và nhiệm vụ chống hạ đặt giàn khoan của nước ngoài vào vùng biển thuộc chủ quyền của Việt Nam. Trong quá trình bồi dưỡng năng lực công tác cho đội ngũ thuyền trưởng, cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng các cấp cần vận dụng linh hoạt các hình thức của công tác chính trị, tư tưởng như: công tác giáo dục chính trị; tuyên truyền, cổ động; văn hóa quần chúng; thi đua - khen thưởng; giáo dục truyền thống, xây dựng môi trường văn hóa... Đồng thời, luôn có sự kết hợp chặt chẽ giữa các hoạt động của công tác tư tưởng với thực tiễn hoạt động huấn luyện chiến đấu, sẵn sàng chiến đấu, nhiệm vụ tuần tra, tuần tiễu trên biển và nhiệm vụ chống hạ đặt giàn khoan của nước ngoài vào vùng biển thuộc chủ quyền của Việt Nam.

Đây là những nhiệm vụ rất khó khăn gian khổ, không những phải đối mặt với điều kiện thời tiết khí hậu thủy văn khắc nghiệt, môi trường chật hẹp của đơn vị tàu, mà còn phải xử lý các tình huống phức tạp trên biển, những vấn đề này đòi hỏi đội ngũ thuyền trưởng không những cần có sức khỏe dẻo dai, khả năng chịu đựng sóng gió tốt và kỹ năng điều động tàu, chỉ huy bộ đội một cách thành thực, điều luyện, mà còn phải nắm chắc đường lối, chủ trương, quan điểm của Đảng trong ứng xử các tình huống nhạy cảm trên biển, nhất là phương châm kiên quyết, kiên trì, không để bị động, bất ngờ; không khiêu khích, mắc mưu khiêu khích của đối phương, không làm phức tạp thêm tình

ình, không nổ súng trước. Hoạt động của công tác chính trị, tư tưởng luôn kết hợp và đan xen vào trong từng nhiệm vụ, trong từng hoạt động của thuyền trưởng, thông qua đó không ngừng củng cố bản lĩnh, ý chí, niềm tin và năng lực công tác cho đội ngũ thuyền trưởng.

Sáu là, thường xuyên tiến hành tốt công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm hoạt động bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng. Đây là khâu rất quan trọng trong quy trình lãnh đạo của các tổ chức đảng, là việc làm thường xuyên có ý nghĩa rất quan trọng trong hoạt động bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng. Tổ chức tốt việc sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm trong hoạt động bồi dưỡng năng lực công tác sẽ giúp cho cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp và các lực lượng tham gia bồi dưỡng đánh giá đúng kết quả thực hiện nhiệm vụ; tìm ra những nguyên nhân, rút ra các bài học kinh nghiệm bổ sung các chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo; kịp thời cổ vũ động viên những tập thể, cá nhân tiêu biểu, những việc làm hay, mô hình sáng tạo, gương điển hình, khắc phục những hạn chế, khó khăn, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân.

Bồi dưỡng năng lực công tác của đội ngũ cán bộ nói chung và đội ngũ thuyền trưởng ở Quân chủng Hải quân nói riêng là một nội dung hết sức quan trọng mà cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng các cấp cần thường xuyên quan tâm, chăm lo. Thông qua các hoạt động bồi dưỡng của các chủ thể, các lực lượng và cơ quan chức năng của Quân chủng Hải quân giúp cho đội ngũ thuyền trưởng được nâng cao cả về phẩm chất, năng lực và phương pháp, tác phong công tác và chính những yếu tố này giúp cho đội ngũ thuyền trưởng hoàn thành tốt chức trách nhiệm vụ được giao./.

Ghi chú:

(1) Bộ Tư lệnh Vùng 1 Hải quân, *Báo cáo công tác cán bộ nhiệm kỳ 2020-2025*, Hải Phòng, 2024, tr.2.

(2) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 6, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.16.

(3) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, sđd, tr.312.